

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel
i świąt uroczystych w drukarni
STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

№ 86.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście
miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 16 Kwietnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Staa Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi	
6	27" 3"	047 - 2°	82.	14	Zachodni słaby	Chmury	W nocy Deszcz.
14	2	3, 632 + 5,	81.	64	ZPn. Zachodni „	„	
10	3.	084 + 2.	01.	93	Wschodni „	Pochmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

(A. N.) W czasie, kiedy skutkiem ubiegłego roku, dla teatrów polskich w ogóle nader nieprzyjawnego, towarzystwa teatrów miast daleko zamożniejszych od naszego, jak np. miasta Lwowa, rozwiązują się, albo redukują do koniecznej i nieodzownej potrzeby; w czasie tym samym Dyrekcyja teatru tutejszego, mimo że ostatnioroczną teatralną kryzys opłaciła nie małemi straty, mimo że ją do dziś dnia jeszcze z własnej kieszeni opłaca, nie ustaje jednak w usiłowaniach i nakładach, nie lęka się żadnych pod tym względem ofiar, i o skompletowaniu na powrót towarzystwa dramatycznego, o dźwignięciu słowem teatru polskiego w Krakowie bezprzestannie myśli — Według ostatniej gazety Lwowskiej, personale teatrów tamtejszych tak niemieckiego jak i polskiego, uległy wielkim zmianom i redukcji. — W miejsce p. Pelet dotychczasowego dyrektora teatru tamtejszego przyjęty p. Thome, a personale opery tamtejszej niemieckiej zupełnie prawie zmienione. Pierwsza i ulubiona śpiewaczka baronowna de Riessé, tudzież pierwszy tenorzysta, odeszli z dniem 1 kwietnia r. b. z teatru Lwowskiego, a w miejsce ich przyjęto talenta i imiona całkiem nieznanego. — Teatr polski utracił z dniem 1 kwietnia Nowakowskiego i pannę Cynecką, słysząc także i o innych osobach, że opuszczają scenę lwowską, nie słysząc jednak, żeby w miejsce ubytych myślano o nowych; i teatr polski we Lwowie, który po odejściu Dawisona a przyjęciu w jego miejsce p. Skwarczyńskiego (znanego z występów gościnnych na scenie tutejszej) dużo utracił pod względem kompletu i dramatycznej całości, nie zyska zapewne nie przez odejście Nowakowskiego, Cyneckiej i innych. — (Patrz obszerniej uwagi o teatrze polskim we Lwowie umieszczone w zeszytach II. za r. b. Biblioteki naukowego Zakładu imienia Ossolińskich.)

W czasie kiedy się to dzieje w zamożnym Lwowie, Kraków, którego teatr powódź zesłoroczna najbliższej dotknęła, jest świadkiem usiłowań dyrekcyi teatru, zupełnie przeciwnych. W skompletowaniu dramatu rozprzężonego w roku zeszłym prawie zupełnie, Dyrekcyja dosyć była szczęśliwą, choć jeszcze jej usiłowania nie zupełny uwieńczył skutek. Oprócz P. Radzyńskiej pozostałej z dawnego składu towarzystwa, której talent tyle się przyczynia do powabu naszych scenicznych widowisk, weszli do składu nowego P. Sułkowska i P. Thomain zapowiadający, że nam zastąpią i to z korzyścią nie jedne ubytki, pierwsza zwłaszcza P. Szturm tak wcześniej dla sztuki zgasła, drugi P. Ignacego Chomińskiego. O zdolnościach tych artystów i ich dotychczasowych występach, powiemy wkrótce obszerniej, gdy zastępują na to w całym znaczeniu tego słowa. — W skompletowaniu opery, dyrekcyja większe niedłwie jeszcze zrobiła usiłowania. i pomyślniejszy też jak w dramacie otrzymała skutek. W miejsce P. Studzińskiej z nie małą korzyścią opery weszła P. Bełcikowska, przybyła także druga śpiewaczka Panna Winkler, dźwiękiem i obszernością głosu nader wiele obiecująca. — Nie do tych jednak osób tylko ograniczyły się zabiegi dyrekcyi. W tych dniach przybył do Krakowa z Medyolanu P. Stecki tenorzysta, uczeń tamtejszego konserwatorium, polecony dyrekcyi zaszczytnie przez P. Mireckiego nauczyciela tutejszej szkoły śpiewu i znawcy w tym oddziale sztuki. P. Stecki przyjętym został do składu opery tutejszej i wystąpi niebawem na scenie. — W dniu 17 równie b. m. przybędzie do Krakowa z Wiednia panna Vautier, Prima, Donna, Polka z opery w teatrze Vautier w operach: *Norma*, *Beltaryusz*, i *Wolny Strzelec*, jako gość na scenie tutejszej i od tych występów zależeć będzie, jej stałe engagement w teatrze tutejszym. — Wszystko to świadczy, że dyrekcyja mimo ciężkich okoliczności, myśli o obowiązkach swoich wzglę-

nie Publiczność: bodajby i Publiczność także nie zapomniła o swoich, a przyszłość teatru naszego, mimo burzy jaka nim zachwiała, może być jeszcze nader pomyslną.

Wiadomości zagraniczne.

— Hiszpania. —

Paryż 30 Marca. Dzienniki hiszpańskie, które dziś odbieramy, mówią więcej jak kiedykolwiek o przesileniu ministeryalnym, a wszystkie bez wyjątku pragną go mocno. Chodzi tylko o to czy gabinet zostanie zupełnie zwalonym, czy też tylko zmienionym cząstkowo. Tutaj opinie różnią się między sobą. Stronnictwo progresistowskie żąda zmiany zupełnej; naczelnicy dawniej większości konserwatystowskiej, żądają zmiany, któraby dała nową siłę gabinetowi, wzywając do jego składu najznakomitszych naczelników stronnictwa moderatystów. Co do opozycji purytanów nie można wiedzieć, czego pragnie. — *Tiempo* milczy i ma nadzieję, dowodząc, że kto umie mieć nadzieję, ten żyć umie. *Espaniol* inaczej rzeczy bierze; według niego uknuł się spisek dla oddania władzy najgwałtowniejszej i najmniej parlamentarnej partyi stronnictwa umiarkowanych i rzuca przeciw naczelnikom tego stronnictwa zniewagi i oszczerstwa, których nie możnaby było pojąć, gdybyśmy nie wiedzieli, w jakich stosunkach redakcja tego niby konserwatystowskiego zostaje z ambasadą angielską. Pan Bulwer mniemał chwile, że progresiści, odzyskają chociaż część wpływu, który stracili od 1843 i dla tego z tryunfem wrócił do zamku królowej, gdzie od małżeństwa tylko czasem się pokazywał, na krótko i w wypadkach urzędowych. Ponieważ intryga jeszcze nie dokładnie usnuta, została wykrytą przez stronnictwo umiarkowanych i jego poświęceniem zniweczoną, przeto autorowie jej mszczą się dziś na ludziach, którzy ich działania zniweczyć potrafili, rzucając na nich oszczerstwa. Tak więc pan Bulwer raz jeszcze stracił swe pieniądze i czas, dowiódł tylko stronnictwu konserwatystowskiemu jak jest konieczną dla niego rzeczą zgromadzić w gabinecie jednym wszystkich owych członków, którzy dali dowody energii, talentu i doświadczenia. Wątpić należy, by stronnictwo to poprzestało na gabinecie, którego problematyczna existencja codziennie niebezpieczeństwo jest wystawioną. Ta niepewność ma przeciw sobie to, iż odbiera odwagę wszystkim stronnikom porządku i podsyca nadzieje najniedorzeczniejsze. Złe tak jest wielkiem, że *Tiempo* pomimo niechęci, jaką tchnie do niektórych nazwisk, gotów jest głosić za kombinacją, w której generał Narvaez zasiadałby obok pana Sotto-Mayor, Salamanca i Gonzales Bravo. Z swój strony *Heraldo* za-

leca koniecznie gabinet złożony z generała Narvaez, panów Mon, Bravo, Murillo i Oltvan; a pojmując jak wiele nienawiści należałoby wówczas zmusić do milczenia, żąda by to było epoką polityki umiarkowania, sprawiedliwości i zgody, żąda by już położono koniec zgubnej wyłączności, by dano ludziom takim jak Donozo, Cortes, Pacheco, Benavides i Bertran de Lys posady odpowiednie w administracji wewnętrznej, lub w legacjach zagranicznych.

Polityka ta w zastosowaniu musi spotkać pewne trudności, ponieważ jednak trudności owe więcej dotyczą osobistości, jak zasad, przeto wątpić należy, by naczelnicy stronnictwa umiarkowanych swych osobistych niechęci nie poświęcali dla interesu kraju. W każdym razie tylko idąc za radą *Heraldo* będą mogli zniweczyć działania swych przeciwników i ugruntować w Hiszpanii monarchię konstytucyjną.

Wartoby także, ażeby raz położyli koniec tej niesłychanej gadatliwości, która zwykle pędzi każdego członka kongresu na trybunę, gdzie peroruje po trzy i cztery godziny na dzień, co zrobiło w Hiszpanii z systematu parlamentarnego śmieszna i niedorzeczna paplająca. Oto już trzy miesiące jak kongres się zgromadził i do tego czasu nie zatwierdzono jeszcze adresu odpowiadającego na mowę tronową. Czyż więc nie znajdzie się nikt w izbie, kto by powiedział tym gębaczom niezmordowanym, gardlującym o rzeczach starych tysiąc razy powtórzonych, że zbrodnia podobna strata czasu, kiedy karliści starają się wzniecić wojnę domową, kiedy kraj z niecierpliwością wygląda praw, które mają zmienić systemat podatków, podnieść przemysł i handel, dając kanały, drogi, które im przyrzekają, a których tyle lat czekają napróżno.

— Portugalia. —

Czytamy w dzienniku handlowym *Kadyxu* z dnia 20 marca co następuje: „Otrzymałszy tutaj wiadomość, że dwa bataliony ochotników liczące 700 ludzi, wyszły z miasta Faro i wsiadły na okręta, chcąc się udać do Evora. W dniu 6 marca te dwa bataliony przepłynęły koło Ayamonta; dowodzi nimi Maldonado, naczelnik polityczny i prezes junty w Faro. Ruszył on zniemi najprzód do Mortola, by z tamtąd udać się do Reja a ztamtąd do Evora i wzmocnić tameczny garnizon. Dodają, że konie i artylerję wyprawiono ładem.

Clamor publico donosi, że w dniu 25go przywieziono do Madrytu nader ważne wiadomości z Portugalii. Położenie generała Saldaha tak było krytycznym, iż nie miał nadziei oparcia się powstańcom bez interwencji zbrojnej i natychmiastowej Hiszpanii. *Clamor* na porcie swego twierdzenia przytacza list z Lizbony z daty 19 marca: „Saldanha przysłał tutaj swego pierwszego adjutanta, by oświad-

czyć królowej, że nie począć nie może przeciw powstańcom bez interwencji zbrojnej Hiszpanii, że w razie nieotrzymania jej porzuci stanowisko, jakie zajmuje pomiędzy królową i ludem, złoży dowództwo armii i kraj opuści. W skutek tego gabinet portugalski żąda, by Hiszpania wysłała na terytorium Portugalii pewną liczbę wojska. Chodzi tylko o to, czy Hiszpania zechce to uczynić i czy Anglia na to pozwoli.

Ostatnie wiadomości z Lizbony ogłoszone przez londyński *Standard* dochodzą do 21 marca czytamy w nich: Stan Lizbony jest bardzo smutny. Do stagnacji zupełnej w interesach handlowych przyłączyła się jeszcze drożyna nadzwyczajna. Chleb poszedł w górę o 70 procent inne wiktuały w podobnym stosunku zdrożały. Ulice i place publiczne pełne są żebraków, kiedy tysiące osób, wstydząc się żebrac, sprzedają swe suknie, by dostać kawałek chleba. Wielka mieszkanców liczba, którzy przed kilku miesiącami znajdowali się jeszcze w dobrym bycie, dziś żyją w nędzy. Kilkadziesiąt osób nawet umarło z głodu. Nieszczęśliwa walka przeciw powstańców trawi nie tylko wszystkie zasoby kraju, ale jeszcze zabiera wszystkich ludzi od uprawy roli. Mężczyźni silni gwałtem są zabierani do wojska, a to nie mało powiększa nędzę klas pracujących. Brzęcząca moneta znikła, widać tylko papiery bankowe, na których traci się eskonty 40 procent.

Rozmaitości.

TOLEDO. — BAJLEN. — ALHAMBRA — GRENADA.
KORDUBA — KADYKS.

(Ciąg dalszy.)

Skoro się dobrze rozwidniło (a czekałem póki nie wejdzie słońce żeby wszystkie moje czyny jawne były) gospodyni tej pieczary zażądała zapłaty za nocleg, a wydała mi się szalenie wygórowaną w najpyszniejszym londyńskim hotelu. -- Przewidując opór, gospodyni zawsze z nieodstępem gronem drabów, zaczęła mi wliczać roskosze których pod jej dachem kosztowałem. No señor, porachujmy się. Oprócz doskonałego obiadu, miałem apartament, *un court* xiążęcy, dobre schody, dobre drzwi, dobre podwórce, dobre okno, dobry dach, a to wszystko prawie za darmo! Ukossem spojrzałem na twarze bandytów i uznałem natychmiast, że jak powiędziała, niepodobna taniej się wywinąć.

Wyjeżdżając za próg nieprzewidziane przedstawiło mi się widowisko. Trzech osłarzy majestatycznie siedzących na osłach i uroczyste u przejścia stojących, czekało na mnie w ulicy. Błądny rycerze, odkryli głowy postrzegłszy mnie; barwą ich był kolor siwo-wrzosowy, a godło wypisane jawnie na twarzy: Głodnym bez nadziei [*Hambre sin remedio*]. Jeden z nich wysunął się, i zdjąwszy kapelusz, przemówił do Baltazara, który, jako wierny giermek natychmiast podał mi stowara nieznanego. Żądali oni abym ich wziął pod

swoją opiekę, aby mogli podróżować pod zastawą pistoletów aż do wioski swojej. Chętnie na to przyzwoliłem na dobrą rachując minę. Za prawdę, los uczynił mnie popleczaikiem i obrońcą słabych i sierot Andaluzyi.

By skończyć od razu z temi nieznanymi, powiem że ściśle dopełniłem przyrzeczenia danego dwom pierwszym; zastoniłem ich i ich bydła od napadu złośliwych. Z trzecim inaczej rzecz poszła. Ale też i postawa jego nie była tak uczciwa jak tamtych. Zawsze po same oczy zastonięty płaszczem, tak się ukrywał że nie ani mu twarzy jego dopatrzeć nie mógł. Kilkanaście razy zhlizyłem się do niego aby poznać przynajmniej dźwięk jego głosu; ale zawsze tylko dziękami odpowiadał jedno-zgłoskami. Jednym przecież punktem zdradził się nieborak. Byliśmy sami. Postrzegłem że za mną, ukradkiem zbiera duże kamienie, i chowa do torby. Po co brać kamienie na ośła w tych parowach? mówilił sam do siebie; i myśl ta ciągle mnie dręczyła. W tej tajemnicy widziałem jakieś podobieństwo z pustelnikiem, który w Zadygu, zabija w końcu swojego dobroczyńcę. Nie namyślając się więc dłużej, spałem konia ostrogami; osłera został daleko. Po niejakim czasie widziałem jak skrecił i wrócił się.

Czyżem naruszył prawa rycerstwa? wydałem niewinnego brata w ręce niewiernych kiedyś w imię go był bronić wszędzie i przeciw wszystkim? Osądź to sam czytelniku. Zważ okoliczności, skały, dzikie wawozy, strone boki tej doliny między lasami. Zwiija się tu ona jak pantera. -- Przebież okiem te góry zarosłe, jakby przez boga gniewu posiane. Spójrzij u stóp na te dwa krzyże, znaki morderstwa popełnionego w tych miejscach. Po nad głową unosi się sęp i wyzywa. Posłuchaj, zważ to wszystko i osądź.

W miarę zbliżania się do celu podróży każdy szczegół życia więcej mnie zajmował. Przedłużylem drogę, na wielką rozpacz Baltazara, niezliczonymi zloczeniami, starając się z całej siły zarobić tytuł błędnego rycerza. Jednakże trzeba skończyć. Dojeżdżamy krańca wielkiego wierzchołka zwałonego skał odłomami. Baltazar krzyknął *Cor-doba!* Patrzę i widzę u stóp moich miasto świecące jak perła nad brzegiem rzeki. Nigdy może pielnym z pustyni przybyły, po raz pierwszy oglądając Mekkę, nie wpadł w takie zachwycenie. Składało je mnóstwo uczuć których wypowiedzieć nie jestem w stanie. Zwyciężone trudności, tryumf niejaki, który w znacznej części przypisywałem tajemnie moim rozporządzeniom, popęd dziękczynny ku Opatrzności co oddaliła odemnie wszystkie niebezpieczeństwa, wspomnienia starożytniejsze, religijniejsze, potężniejsze jak w Grenadzie, a nareszcie wrażenie bardzo mierniejsze książki, ale czytanę w pierwszych latach młodości, *Gonsaluz Korduby* Floryana, która przywiodła mi na pamięć uczucia lat młodocianych i zmieszała je z Arabii widokami, to wszystko utworzyło owo jedyne moje wrażenie. Zadne miasto Grecyi, ani nanie moje wrażenie. Tak silnie do mnie nie przemówiło. Zjechaliśmy powoli nad brzeg Gwadalkiwiru do promu. Przewoźnik długo się ociągał; korzystając z czasu wbił sobie w pamięć cały krajobraz i pewno nie go nie zeszło.

Słońce całym jeszcze świeciło blaskiem. W powietrzu unosiły się wonne, lekkie tchnienia, oddech karmiących zarodków, przedwcześnie pod ziemią rozwiniętych. Na milę przeszło zaokrąglił się półksiężycem łańcuch Sierra Morena, którego ciem-

ne skały na wpeł obejmowały widnokrąg. Szukałem palmy króla Abderahmana; lecz znikła wraz z innymi drzewami co niegdyś zacięniały równinę a ta nagłość przypomniła mi pole Atyckie. Gwałdkwiwir płynął drzemiącą fałą, *Placidum Boetium*. Z drugiej strony długa ulica kwitnących aloeosów, sterczących jak włócznie, prowadziła do Korduby. Mogłem policzyć bramy, baszty, strzelnice w murze opasującym z średniożytnich czasów; po wieżach arabskich mieściłem w myśli najznamiensze postacie, tak z dworu królów maurytańskich jak i katolickich, bo w tej chwili zachwyty rozdzielać ich nie chciałem. -- Uroczę te cienia, tysiącznych barw szarfami wstrząsając z okien baszt i z murów; wzywały mnie abym się zbliżył. Nie było w tem wzywaniu ani wyzwania ani nienawiści. Wszystko tchnęło radością, pięknnością, zgodą, upojeniem, miłością, między maurami i chrześcianami, a jam był herold niosący ten sojusz boży.

Zazwyczaj we wsiach zsiadałem z konia. Tego zaś razu chciałem przejechać miasto aż do oberży konno, jako istny zdobywca, chociaż prawdę mówiąc, bruk utrudniał tryumfowanie, a koń mój podbity utykał przed kalfami na wielkie zawstyżenie moje. Dodajcie, że ulice tego hurysk miasta, nie idą wprost z jednego do drugiego punktu, ale się zekręcają, zwijają nieodwiktanym labiryntem. To druga podróż. Wszystko pozamykane było jak w mieście szturmem zdobytem; a

jednakże brzęk gitar i wytryski wód po dziedzińcach, wskazywały że uroczystości Almanzora nie ustały. Wprawdzie nie spotkałem ani jednej sułtanki. Ale zdało się słyszyć, że w pustych komnatach nie jedna niewolnica, maurytanka lub chrześciana, wzdychała za zastoną, słysząc tentent mojego konia. Dojeżdżam nareszcie *posada del Puente*; niespodzianem szczęściem leży ona o dwa kroki od meczetu; zaraz do niego pobiłem.

(D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 14 do dnia 15 Kwietnia.

Bobrownicka Marya ob., Wilke Fryderyk, Hochberg Karolina, Ziętkowicz Wiktor ob., Poniński, Schaitter, Tarnowska Gabryella hr., Tarnowski Jan hr., Braum Ludwik, z Galicyi; -- Cywiński Zygmunt, Morsztyn Jan, Podgórski kurjer ces. ross., Kotkowski Seweryn, Bystrzanowski Felix ob., Sołtyk Henryk, z Polski; -- Sponer Franciszek, Höfer Juliusz, Komorowski Cypryan hr., Mierzejewski Włodzimierz ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Link Jan radca koll. ces. ross., Dunin Tytus ob., do Galicyi; -- Thiebaud Cecylia guwernanka, Zgliczyńska Nepomucen ob., Markwia de Ville Henryk kurjer ces. austr., do Polski; Bodek Hermann, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 1996.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W przychyleniu się do prośby P. Antoniego Dasiewicza pod dniem dzisiejszym, podanej, C. K. Trybunał podaje do powszechniej wiadomości, iż upadłość handlu Antoniego Dasiewicza w Krakowie na Kleparzu utrzymywanego, Wyrokiem C. K. Trybunału Wydziału II. z d. 5 Sycznia r. b. ogłoszona, Wyrokiem C. K. Trybunału Wydziału III. z dnia 18 b. m. i r. na drodze appellacyi zapadłym, prawomocnym, uchyloną została.

Kraków d. 30 Marca 1847 r.

Prezes Trybunału
Majer.

(3r.) Z. Sekretarza P. Burzyński.

Nro 1240.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na skutek prośby PP. Antoniny z Gadomskich Szeligowskiej, Ludwika z Gadomskich Smacierzyńskiej i Wincentego Gadomskiego, o przyznanie im w spadku po ojcu ś. p. Józefie Gadomskim połowy realności pod L. 7 w gminie VII. M. położonej. Trybunał po wysłuchaniu wniosku C. K. Prokuratora, w zastosowaniu się do artykułu 12 ustawy Hypotecznej z roku 1844 wzywa mogących mieć prawo do pomienionego spadku, aby z stosownymi dowodami w terminie miesiący trzech do Trybunału zgłosili się, w razie bowiem przeciwnym po

uplywie terminu spadek pomieniony zgłaszającym się spadkobiercom przyznanym zostanie.

Kraków dnia 4 Marca 1847 r.

Prezes
Majer.

(3r.) Z. Sekr. P. Burzyński.

Nro 6599.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypotecznej z roku 1844 wzywa mających prawo do spadku po Jakóbie i Rozalii Grochach pozostałego, składającego się z domu pod L. 54 na Krowodrzy w gminie VIII. Miasta Krakowa położonego, z gruntami, aby z stosownymi dowodami w terminie miesiący trzech do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie po uplywie powyższego terminu spadek w mowie będący Józefowi Grochowi synowi zgłaszającemu się przyznanym zostanie.

Kraków dnia 11 Grudnia 1846 r.

Sędzia Prezydający
J. Pareński.

(3r.) Z. Sekr. P. Burzyński.

Prawnie zajęte srebra, jakoto: samowar srebrny, cukiernica, lichtarze i inne w drodze wykucy Sądowej sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą w dniu 16 Kwietnia r. b. o godzinie 10 z rana przed Sukiennicami M. Krakowa za gotową zapłatę.

Kraków dnia 10 Kwietnia 1847 r.

(3r.) Paweł Więckowski R. S.